

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka. Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Reedel, 28. jaanuaril 1927. a.

VIII. aastakäik.

Läti jääpallimeeste ootel.

Katsevõistluse 10:0 peaks lootusi andma esimese jääpallimaavõistluse võitmiseks, kuid lätlased on kindlad oma paremuses.

E. Spordilehe foto.

Jääpall on talihooja populaarsem sport ja maavõistlus Lätiga tema clou. Sellest tingitult on viimastel päevadel laiemaks kõneaineks ainult pühapäevane suurmatsh.

On tõsi, et Läti kauemat aega maavõistluseks on ettevalmistusi teinud, ka vast rohkem mehi õhutatud ja ergutatud rutiini pool, kuid Eesti peaks suuremat rutiini omama ja mängutehniliselt Läti ületama, kuigi ettevalmistused maavõistluseks võrdset intensiivsust ei ole olnud ja koosmäng kohati lonkab. On teada, et Läti meeskonnas üksikuid talente leidub, kellele meil ei ole võrdset vastu panna, näit. Jurgens, kuid kogu meeskond peaks meie omast võimetelt kergekaalulisem tunduma.

„Vaenulised väed“ pühapäeval kell 2 p. l. Kalevi väljal, kui tikkuv sula viperust ei too, on rahvushümne mängimisel järgmised:

Läti: Skuja (LUSB); Brashmans (LSB) — Pantels (RAK); Rose (RFK) — Bor-mans (LSB) — Veinbergs (RAK); Soko- lovs (RFK) — Timpers (RFK) — Bra- dinsch (RFK) — Jurgens (RAK) — Ur- bans (RFK).

Eesti: Saar (Kalev); Sarv (Kalev) — Sauer (HK); Silberg (Sport) — Saulmann (Sport) — Kull (Kalev); Sprantzmann (HK) — Tipner (Sport) — Paal (Sport) — Luha (Kalev) — P. Freiberg (HK).

Lätlased näitavad vast mängus jälle ägedust ja hoogsat tormamist, kuna meie meeskond iseloomuliku kainuse juures oma taiplikuma tööga peaks lõpuks seisukorra peremeheks jääma, kui just lätlaste füüsilised omadused, kiirus, vastupidavus, ootusi ei ületa. Eesti mõõdukat võitu võib siiski tõenäoliselt pidada, millist usku aitab kinnitada läinudpühapäevane katsevõistlus, kus rahvusmeeskonna vastu sugugi nigel meeskond (Laurberg; Kreimann — Stunde; Rõks — Rähn — Tomingas; Gerasimov — Jõers 2. — Kipp — Jõers 1. — Burmeister) ei seisnud. Ennustati rahvusmeeskonna nappi võitu ja vastumängiv garnituur ise hellitas koguni võidulootusi. Oli seepärast täielik üllatus, kui väravate sadu tihedaks muutus ja B meeskonna võime lõpuks nulliks hinnati.

Juba 4. min. märgib Luha 1 : 0 Sprantzmanni tsenderdudest, kellele Saulmann omakorda kena ääresöödu oli ette pannud. 7. min. tuleb kiirtraaviga P. Freiberg läbi,

Jääpalli rahvusmeeskond. Seisavad vasakult: P. Freiberg, Luha, Paal, Tipner, Sprantzmann. Põlvitavad: Silberg, Sarv, Saulmann, Sauer, Kull. Istub ees Saar.

Laurberg tahab talle vastu jooksta ja palli heita, kuid löök möödub tast poolel teel. 2 : 0. 16. min. ässitatakse Laurberg tihe kombinatsiooniga väravast välja, kus siis P. Freiberg olukorda kasutab 3 : 0 lõomiseks. 25. min. tuleb Paal Luha sööduga läbi ja lööb palli võrku, kuid aktsioon loetakse ekslikult ofsaidiks. 27. min. märgib P. Freiberg jälle läbimurdest 4 : 0. 33. min. lööb Paal korneripalli platseeritult, kuid see pörkab meestest tagasi, Kulli kepile, kes viivitamatult 5 : 0 juhhib. Kui Tipner veel pika soolo viskab ja 6 : 0 saavutab, on 45 minutit läbi.

59. min. lööb Paal lähisvõitlusest, mahaviskava Laurbergi käte ja väravapuu vahelisest 10-sentimeetrilisest pilust 7 : 0. 73. min. teeb Paal jälle pealelöögi, kuid pall pörkab Laurbergist väljale tagasi, kus juurerutanud P. Freiberg ta seisuks 8 : 0 võrku juhhib. 82. min. lööb Paal kauni halfvolleyga paremaltantud söödust 9 : 0 ja

45. min. P. Freiberg 10 : 0, kus pall lamava Stunde liurauast võrku pörkas.

Rahvusmeeskonna tagaliinid on õige vaprad, ka edurivi on jõuküllane, kuid kokkumäng ei sobi veel hästi ja kesktrio kippus üksteist takistades liiga kokku jooksuma või sattus söötu varitsedes sagedasti ofsaidi. Tiibade kombinatsioonid olid head ja viidi kõhklematult läbi. Sprantzmann peaks ainult veidi rohkem varieerima ja mitte ainult sama võttega ikka paremalt poolt püüdma mööda lipsata. Võiks veel kaaluda, kas Luha mitte äärele ei tuleks asetada ja P. Freiberg sisemiseks, mis mängu võiks edasitungivamaks arendada. Paalil tuleks püüda veidi kiirem olla ja Tipner peaks tiivakombinatsioonides Sprantzmanniga kohti vahetama, mis üllatusi esile tooks. Kuid üldse ärgu keegi liig tagasihoidlik olgu, et pealtvaatajatel oma värsketes internatsionaalides peituda ei tuleks.

Elurütm väljendusvormina kehalises kasvatuses.

Dr. H. Jürgenson.

Nii mitmemoeliselt, nagu inimeste iseloomud, väljendub ka nende liikumine, väljendusgümnaстика. Kui sügav sisuliselt inimsoo intuitsioon teataval aastasajal ning vastavates geograafilistes tingimustes on, nii hästi suudab ka end maksma panna imitatsioon, inimtunnetest juhitud liikumistahe rütmilise võimlemise ning koograafia näol, olles ülalpeetav isiku rütmitudega kas rohkem emotsioonidest ehk teiselt poolt jälle soma'st. Phänotüübi loob ju kõik see jumalik-kaunis inimeses, missugust me võime primitiivsemas vormis leida indiviidi genotüübis (primitiivsuse elutuli, jumalik säde), juurearvatud välisolede toime, ajavaim jne.: mida relatiivsemalt kõrgema kultuuriga maa, ajavaim jne., seda absoluutsem ka indiviidide liikumistahe, väljendusgümnaстика. Tundmuste edasiandmist, rütmiehitajate väljendusgümnaстика on raske äramäärata Weber-Fechner'i minimaal ning jäänusliste ärrituslände valemitega, normidega, soma'st kantud rütm, mis avaldub respiratoorses ning kordiaalses tasakaalustatud taktis, hingamise ja südame tüübi ja rütmimehaaniliselt korrapärases löögis, on määratavam juba kergemini.

Väljendusgümnaстика kujutab enesest seetõttu meie arvates kui puht emotsionaalset, nii ka teiselt poolt somaatilist rütmiväljendust, kusjuures oskus enesetundeid leida nii hingeelulises kui kehalises elurütmis tuukamises jääb salapäraseks väärtuseks oma täielikkuses ainult väljendusgümnaстика ettekandjale, mille ilu veetlevust pealtvaatajad ainult nauding, mitte mõista suutes seile suurust. Ilmkahtlemata suudab rütmilise võimlemise alal ainult kõrge intelligentsiga inimlaps kunsti-teadusliste kõrgustippudeni jõuda, siiski mitte naudingut pakkudes rohkem kui ajalaps, seotud olles ju aastasaja vaimu ning pärviliste omadustega. Võib muidugi ka Egiptuse rütmika eurooplasi võluda, kuid oma soma'ga, selle rütmiga, isäraldustega oma väljendusgümnaстика jääb ta tunduvat meile võõramaks meie kaasmaalastest.

Väljendusgümnaстика kujutaks nii siis hingeelulise liikumismehaanikat, kui ka respiratoor-kordiaalset, somaatilist rütmikat emotsioonirikkas refraktsioon-peeglit. Ta nõuab paratamatult seetõttu suuremat vaimlist jõudu kui ka kehalist eetikat, mõlemate õiget ning sügavsisulist hinnangut. Keha ja hing aga üheskoos, leides üksteist, loovad väljendusrütmikas, viimaste harmoonilises koosmängus, individuaalkultuurilise väärtuse, arendavad vastava aja ning ruumi, inimsoo kehalikultuurilist sisu ning vormi. Rajatud olles juba inimlapse esimesel sünnipäeval omas kompositsiooni primitiivteedist in vitro võrsunud rütmis äratundmisele, eluaktiivsiooni mõistmisele ning tahtele, leiavad nad siin väljendust oma kogu täiuslikkuses ja suurejoonelisuses. On esineja akustiliselt, muusikaliselt kõrgustippudel, hästi arenenud, siis tundub ta esinemises helinaid (Dalcroze jne.), kus visuaal tüübiga meil tegemist, seal mängivad peaosas miimika ja liigutuste kaunis joon, kontuur (Laban jne.). Kus esimesel muusika, helin, ja kõrv on tugevam ning määravana, on teisel selleks silm, pöörtsioon, vorm. Kus esimesel on meloodia, religioon, on teisel värvid ja filosoofia, — siin-seal peab olema ka inimkeha või inimvaim rütmis leidjana, kehastajana.

Kehakultuuri loovad nii siis mõlemad rütmilise võimlemise, väljendusgümnaстика esitajad, nii esimese kui teise komponendid. Elurütm hinnang ning väljendustahe kasvatab paremini hindama ka meie maiset elu, meie keha kui templit ning vaimu kui abstraktset surematut kunstiteost. Tahaks loota, et saaks tihenema ka kodumaal nende arv, kes leidnud elurütmis ning väljendusaktiivsiooni oma eetilise-esteetilises ilmavaates ning inimkeha liikumistahte avaldustes.

Elurütm oma koguväärtustes otsib väljendust igas liigutuses ning just rütmilises võimlemises kõige ilusamini, elurütm annab tuld, hinge end väljendada kehaliigutustes, räägib üksikindiviidi kui ka kogu rahva intelligentsi ulatusest, elurütm määrab ära ka kehakultuurilise suuna teatava natsiooni ning aastasaja kohta. Kehakultuuri arendavate kehaliigutuste, harjutuste alla käiksid F. Giese järel järgmised kardinaal üksikharud: 1) turnimine, 2) võimlemine, 3) sport ja 4) tants. Esimesed kaks oleks ettevalmistavad (Vorschule), teised kaks rakenduslised (Anwendung) vormid. Naine ja mees annavad edasi juba igauks oma eriseisukohtadelt suuna kehaharjutuste väljendustele, vormidele, vastavalt nende erinevatele bioloogil-

listele tüüpidele. Elurütm väljendustahe kehalikultuuri arendamises võib end avaldada ka ühe ja sama indiviidi juures mitmel moel, lähenedes kord noorsoole vastuvõetavamale, kord vanemale põlvele tuntumale ideoloogiale, vastavalt eluaastatele, millal üks ja sama isik elab, tegetseb. Elurütmilaine seetõttu ei ole stabiil, surnud, ei, ta on kantud spontaanselt elamis-mõistest, tahtest, sarnaneb rohkesti merelainetele, kus tormi ning vaikust.

Kas ripub teatava rahva väljendusgümnaстика areng, tema kõrge tasapind ainult haridusest kui niisugusest — küsime nüüd endilt? — Seepeale vastaksime: Ei, sest muidu peaks Ameerika väljendusgümnaстика meil eeskujulikmaks tunduma tänapäev. Ei tahaks ega ei võiks seda aga ütelda, ega ka just seega vahet täiesti leppida! Intellektuaalsusest on vähe, on tarvis intelligentsi kehalikultuurilise väljenduse mõiste tabamiseks, nii keha — vaimu elurütmis mõistvat filosoofiat kui religiooni. Viimast näib vähe olevat Ameerikas.

Kui Ameerika naisarst dr. Bess Mensendieck löi esimesena naisvõimlemise, väljendusgümnaстика naistele, rütmilise gümnaстика, siis oli ta ameeriklanna poolt rajatud kallisteeniale (ilu + jõud), kaugeltki aga mitte antiikaja kallokaatiaale (esteetika + eetika). Selles ameerikalises kallisteenias peituskki nende rütmika substraat, puudus siin ainult väljendusvõimlemise religioositeet, mis tunnetele peab rääkima samuti kui mõistusele. Intellektist on vähe väljendusgümnaстикаle, siin peab end maksma panema vaimilis-loogilises ning vitaal-psüühilistes komponentides inimrütmi oma totaliteedis, inintervik, kogu homo, elav rütmitudja inimene. Kehakultuuriline areng on edasi end kultuurajaloos mitmel moel esitanud, kas või naise juures end avaldanud mõnikord ainult väliselt, vahet pealiskaudseltki, ehk küll sügavuses on olnud liikumine meeldiv omas veetlevuses ning kauniheliline. Nimetaksime siin näiteks kas või „Die Schönheit“ ilmumise ajajärku Saksa maal, kus Olga Desmond'i ümber kogusid naised ning katmatuses tookord kultuurprobleemi otsisid ning näha tahtsid. Tagasi antiikaja klassiliste monumentide katmatu ilu juure! — sai tolaeagsete paremate naiste hüüdsõnaks ehk küll kultuurajalooliselt meil teada on, et selle mõtte ülesvõtja on naiste peres mees olnud. Kuid teooria järel tuli praktika ning Isadora Duncan oli üks esimestest, kes esines oma väljenduskoolis, rütmilises võimlemises juba paljate jalgadega. Seejärel tulid teised voolud, missugused kohanevad vastavalt ajamõistetele ning kunstile, teadustele kuni tänini. Võib olla mõjusid seks kaasa ka transatlantilise ilma kehakultuurilise ideoloogi, luuletaja Whitmani mõtend ehk sama Ameerika spordiliikumise isa Macfaddeni propaganda jne., kuna ju täna näeme tõusu kehakultuurilises mõttetaevas ehk küll samm-sammult liikuvat, kuid siiski!

Ei ole seniste moe ning seksuaalsete perversioonide ajajärgul (naiste ja meeste!) suuremates intelligentsi hulkades, kes end selleks nimetada võivad, just küll tendentsi palju tunda olnud: keha-vaimu lepitada elurütmika vormides, taktis ning helinates. See oleks aga paleus mille poole meie püüame! — ning kas välismaa ülikoolide kehalise kasvatus fakulteedid ei räägi siiski meile osaltki perspektiividest rahva üldkultuuriliseks uuetsünniks, keha-vaimu lepitavas, elurütmis väljendada oskavas ja arenevas ning avanevas tänapäevas.

Leidku inimsugu seda rutem, leidku seda ka kodumaa, — selles seisaks ju ka meie Eesti kehakultuurilise liikumise üks suurematest ideaalidest.

Spordiäri RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Ilmarekordid tõstmises

on praegu ametlikult järgmised:

Rebimine paremaga:

Raskekaal: 101 kg., Rigoulot, Prantsuse.
Poolraskekaal: 90 kg., Cadine, Prantsuse.
Keskkaal: 85 kg., Zinner, Saksa.
Kergekaal: 79 kg., Winkler, Saksa.
Sulgkaal: 74,5 kg., Mühlberger, Saksa.

Rebimine vasakuga:

Raskekaal: 87,5 kg., Hünenberger, Shveits.
Poolraskekaal: 82,5 kg., Trzebiatovski, Saksa.
Keskkaal: 80 kg., Pum, Austria.
Kergekaal: 75 kg., Arnout, Prantsuse.
Sulgkaal: 70 kg., Schweiger, Saksa.

Rebimine kahega:

Raskekaal: 126,5 kg., Rigoulot, Prantsuse.
Poolraskekaal: 108,5 kg., Cadine, Prantsuse.
Keskkaal: 107 kg., Zinner, Saksa.
Kergekaal: 100 kg., Arnout, Prantsuse.
Sulgkaal: 88,5 kg., Reinmann, Shveits.

Tõukamine paremaga:

Raskekaal: 113,5 kg., Hünenberger, Shveits.
Poolraskekaal: 107,5 kg., Hünenberger, Shveits.
Keskkaal: 100 kg., Kropik, Austria.
Kergekaal: 102,5 kg., Haas, Austria.
Sulgkaal: 92,5 kg., Rosinek, Austria.

Tõukamine vasakuga:

Raskekaal: 101 kg., Gaessler, Saksa.
Poolraskekaal: 92,5 kg., Rigoulot, Prantsuse.
Keskkaal: 92,5 kg., Neuland, Eesti.
Kergekaal: 92,5 kg., Jacquenoud, Shveits.
Sulgkaal: 84 kg., Rosinek, Austria.

Surumine kahega:

Raskekaal: 122,5 kg., Schielberg, Austria.
Poolraskekaal: 106,5 kg., Trzebiatovski, Saksa.
Keskkaal: 100 kg., Edinger, Austria.
Kergekaal: 100 kg., Woelpert, Saksa.
Sulgkaal: 90 kg., Graf, Shveits.

Tõukamine kahega:

Raskekaal: 161,5 kg., Rigoulot, Prantsuse.
Poolraskekaal: 141 kg., Rigoulot, Prantsuse.
Keskkaal: 132,5 kg., Treffny, Austria.
Kergekaal: 126,5 kg., Arnout, Prantsuse.
Sulgkaal: 113 kg., Suvigny, Prantsuse.

Amsterdami staadion

valmib jõudsalt. Jooksurada on juba pooleldi valmis ja maratonitribüün peoniseerimine jõuab neil päevil lõpule. Ehitus jätkab mulje, et nii imposantset staadioni ei ole spordiajalugu veel näinud. Ta ehitus maksab ka miljon guldenit. Vehklemise-, poksi- ja maadlussaalide ehitus nõuab veel 100.000 guldenit, staadionile viivate tänavate korraldamine 300.000 guldenit. Võistluskohad on sedavõrd üksteise lähedal, et maratonitribüünist üle 10 minuti kusagile käia ei tule. Ka treeningväljad on lähedal ja terve võistluspaik on kontsentreeritud kolmest küljest veega piiratud 120.000 ruutm. suurusele maa-alale.

Soome palliliit

pühitses laupäeval oma 20-aastase tegevuse juubelit. Ka Eestist tervitati juubilarit.

Sotsialistilise töllispordi-internatsionaali määrustekongress

peeti 27.—30. detsembril Leipzgis. Esitajaid oli Saksast 10, Tšehoslovakiast 8, Austriast 4, Shveitsist 3, Belgias 3, Prantsusmaalt, Lätist ja Soomest igauhest 1. Kongressi otsusega ei leitud tarvidust rahvusvaheliste esivõistluste korraldamiseks, ka kõrvaldati rahvusvahelistel töllisvõistlustel igasugused auhinnad ja diplomid. Võib siiski võistelda edasi juba väljamängitud rändauhindade peale. Lõpulistel määrustel väljatöötamiseks valiti toimkond ja sellele lisaks 9 alatoimkonda, kes järgmiseks kongressiks Helsingis peab määrustele lõpuliku kuju andma. Maratonijooks leiti töllisportlastele üleliigne olevat, kuna 10 km. asemel 15 km. kavasse võeti ja murdmaajooksu ülemääraks tunnustati 30 km. Maadluses seati sisse kärbeskaal alla 53 kg., kuna kaal alla 58 kg. kukk-kaaluks ristiti.

Viiburi — Helsingi

linnavõistlus jääpallis andis Viiburile võidu 3:2, kuigi Helsingi poolajaks oli juhtinud 2:1. Võistlus oli järjekorral 11-nes. Eelmised on annud tagajärjeks: 1916 9:9; 1916 Viiburi 7:1; 1917 Viiburi 10:4; 1919 Helsingi 7:0; 1921 Viiburi 10:1; 1922 Viiburi 7:3; 1923 Viiburi 4:2; 1924 Viiburi 4:3; 1925 Viiburi 3:0; 1926 Helsingi 4:1.

Sihtvõimlemise tarvidusest kergesportlase saavutusvõime tõstmiseks.

Saksa olümpiatreeneri J. Waitzeri järele.

Iga kergesportlane peab teadlik olema, et väljapaistva sportlase saavutuse loomiseks keha mitmekülgsest arendatud olgu. Kiirus, jõud ja vastupidavus jooksul, samuti hea stiil saavad võimalikuks ainult terve keha kaastööl ja kaasaaitamisel. Ei jooksta ega hüpada ju ainult jalgadega, vaid ka puusadega, õlgadega, kätega. Sama maksab tõugete ja viskete kohta. Iga tõuge ja viske algab jalaliikmetest. Jalad puusad ja õlad teevad kaaluvat eeltööd, enne kui käed liigutuse viimistlevad. Hea jooksustiil, täiuslik hüppe- ja visketehnika on raskuspunktilt mõjuva terve keha jõu ja elastitsiteedi väljendus.

Ühekülgsegi väljapaistva saavutusvõime arendamine ei ole võimalik ilma võimlemisega läbitöötatud keha laiema alusega. Need ajad on möödunud, kus jooksja ainult jooksis ja tõukaja ainult tõukas, et suursaavutusteni jõuda. Kuigi veel tänapäev mõningad spetsialistid võimlemist põlgavad, siis teevad nad sellega kahju endile. Keha funktsionaalne orgaaniline terviklus, ühtlus väljendub igas kergejõustiku harjutuses kestvusjooksust kuni teivashüppeni. Kui seda ühtlust võimlemisega alati rõhutatakse, siis areneb ka kergejõustiku ühekülgsest spetsialistist valminud võitlejatüüp. Ka spetsialiseerumine ei ole tehnilistest põhjustest tingitult etteheidetav, kuna mitmed kergejõustiku harjutused vastastikku närvi- ja lihastegevust takistavad. See asjaolu ilmutub siiski vaid väljapaistvate saavutuste puhul. Kõrgushüppaja ja kuu- lītõukaja ei tohi keskmaajooksja olla, mitte ainult et nende lihased aeglasemaks muutuksid, vaid et ka närvijõu intensiivsus lōdveneks. Lihased ja närvid ei reageeri mitte küllalt kiirelt ja jõurikkalt siis enam, kuna nad ühefasase vastupidavusega on ümberkujundatud. Viskajale ja tõukajale seltsib sellega veel soovimatu kehakaalu kaotus. Neid halbtusi on raske siluda. On seepärast parem lubada ande puhul enesele spetsiaalharjutus ja võimlemise harrastamisega keha harmoonia alal hoida.

Võimlemise tarvidusest olgu järgneva näide toodud, mis eriti veenvalt keha funktsioonide tegevust näitab. Mis jaoks peab kestvusjooksja võimlemisharjut. oma treeningu kavasse, enda saavutusvõime tõstmiseks võtma? Mis jaoks vajab ta jõudu, kiirust ja vastupidavust terves kehas ja mitte ainult jalgades?

Kestvusjooksule oma vast mehaanilise jalatöö ja käteliigutustega näib keha arendamine kõige vähem tarvilik olevat, ja just siin näitab meile loodus organismi tervikulikkust selgel kujul. Pikemal jooksul tõuseb terve keha suurendatud tegevusse. Vereringvool muutub kiiremaks, kehasoojus kerkib ja suurenevate pingutustega saabub suurendatud ainevahetus, mis pikematel maadel mitmenäielise kaalukaotuse võib tagajärjeks anda. See kurnamine tähendab väsimusainete kuhjamist, mis terve organismi üle ujutavad. Nüüd teame meie, et treeneeritud lihas palju aeglasemalt väsib kui treeneerimata. Treeneerimata lihas võib koguni tugeva ainevahetuse tõttu oma tegevuses takistatud saada, ja seda kiiremini, mida vähem ta

harjutatud on. Tekib väsimusaineid halvemal kujul, mis verd paksendavad ja südame tegevust eriti raskendavad. See tähendab lihtsalt: kestvusjooksja ei väsi mitte oma tegelikude töölihaste kaudu, vaid ei suudaks ta enese jalgu enam tõsta, vaid ka lihaste kaudu, mis enam hoidvalt kui edasiviivalt töötavad, kuid ainevahetusse samuti kaasakistud on. See maksab eriti selja, kõhu ja puusa lihasgruppide kohta. Väsimus kutsutakse nende lihaste läbi vahenditult esile, kui nad mitte oma sügavamates kihtides ei ole võimlemisega väsimatudeks kasvatatud.

F. Spordilehe foto.

Kergejõustiku olümpiatreeningult.

Võimlemisõpetaja E. Idla, olümpia ettevalmistuste üldjuht L. Tõnson ja kergejõustiku hoolikud B. Abrams.

Nende lihaste tugev väljaarendamine annab ennast silmatorkavalt tunda ka kiiruses, s. o. kestvusjooksja suudab palju kiirema tempoga sama maad joosta, kuna väsimusained mitmekülgsest arendatud jooksja kehas, vaatamata suuremale pingutusele, kiiremini esile ei tõuse ja südame tööd ei raskenda, kui samal ajauksusel ühekülgsest treeneeritud „ainultjooksjal“.

Tõendus eeltöödule leiame meie rohkelt kergejõustiku ajaloos. Maailma kolm suurimat kestvusjooksjat (Kolehmainen, Bouin ja Nurmi) omasid kõik tugevat ja haruldast treeneeritud keret, eriti väljapaistvalt arenenud rinnakorviga. Prantslane Bouin oli mitmekülgne atleet ja mitmevõistleja üle keskpärase tasapinna.

Võimlemisharjutuste katkestamatu harrastamise vajadus kergesportlastel, kelle spetsiaalharjutused nii vastupidavust kui kiirust nõuavad, saab veel ilmsemaks, kui arvesse võtta, millisel määral meie keha elukutselise tegevuse (vabrikutöö, kirjutajakutse jne.) kahjulikkude mõjude all seisab.

Töös, olgu see kirjutuslaua taga istudes, tööpingi või masina juures tegutsedes, midagi hoides, tõstes, võttes, peab see ikka keha lähedal sündima. Selle tagajärjeks on, et rinnakorvi kui kilpi haa-

rav muskulatuur lüheneb ja kõveneb; elastitsiteet vähendab ja seega ühtlasi ka kopsude saavutusvõime. Suur kopsukapatsiteet, s. o. ümbermõõdu vahe sisse- ja väljahingamisel, on aga kehaharrastamise esimene nõue. Sellest omadusest on iga saavutusvõime, eriti aga sportline, rippuv. Kopsude kohanemine kiiruse ja vastupidavusega on vaidlematult seotud kapatsiteediga. Kust peaks kiirjooksja mõne sekundi jooksul võtma tarviliku hapniku, või kestvusjooksja seda veel suuremal määral pikema aja jooksul, kui kopsud paisuda ei anna? Lõpuspurdi võime 100 ja 200 mtr. jooksus, samuti selle võime omamine kestvusjooksjal on kapatsiteediga seotud.

Eespoolsete ja küljepealsete rinnamusklite venitamine, kui ka õlavöö lõdvestamine kujutavad endist füsioloogiliselt läbimõeldud võimlemise lähtepunkti. Järgnevad keha nõrgad kohad on kõhu- ja puusalihased, mis iga päevaga korrast ära lähevad. Mõlemad on jooksjale ja veel enam viskajale ja hüppajale suure tähtsusega. Eriti takistavateks võivad saada viskajale laiad seljalihased, kui nad võimlemisega ei ole energiliselt venitatud ja paenduvaks tehtud. Nende lihaste tugev tonus tõmbab ühes bicepsiga käe pooleldi tahapoole, nii et vaevalt hea viske või korralik kuulitõuge võimalik on.

Ja jooksul? Seal on lugu nii, et kõvemad ja kangemad lihased vastuteguritena esinevad. Reie tagaküljel asuvad istumislihased ja sääre paenutajad-lihased on suurim takistus igasugusele jooksule ja hüppele.

Kui neid lihaseid eriti energilise venitus- ja lõdvestusvõimlemisega pikaks ja pehmeks ei tehta, ei saa jooksjal pikast sammust või heast stiilist juttugi olla.

Lõpuks kuuluvad veel nõrgad käe- ja jalaliikmed, mille tähtsusest enamusel kergesportlastest aimugi ei ole, keha nõrkade punktide hulka.

Ülevaade keha nõrkadest ja takistavatest kohtadest, mida ühekülgse treeninguga kõrvaldada ei saa ja meie igapäevase töö läbi ikka silmatorkavamalt esile tõusevad, näitab, et need nõrgad kohad üle terve keha meil asuvad. Neid võib eemaldada ainult võimlemisega, mis terve keha haareb.

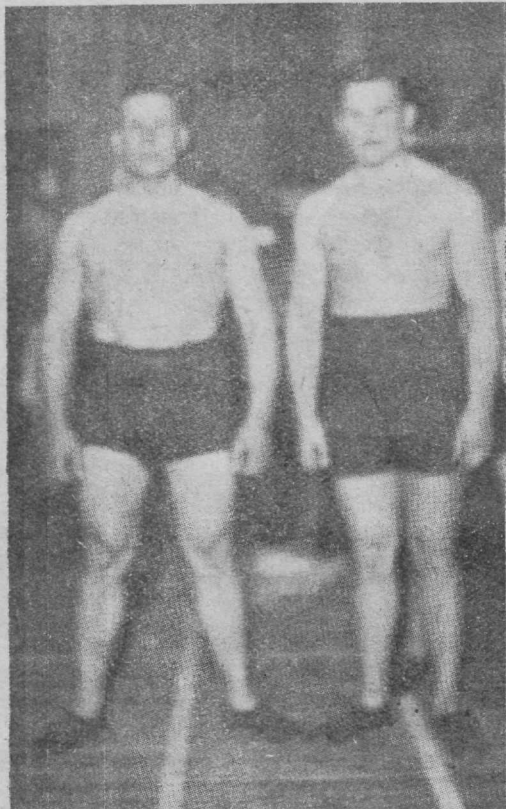
Võimlemisharjutuste alahindamist, mida praegu kahjuks veel palju kergesportlaste ringkondades leida, tuleb pidada vähesel määral järelemõtlemise viljaks. Võimlemise harrastamises oleneb siiski kõik endi harjutuste valikust. Kui ei taibata õieti töölihaseid ja arendatakse võrdset või isegi suuremal määral vastutõotavaid lihaseid, jäävad takistused ikka alles ja saavutuste tõusu ei ole märgata.

Lihaste jõu vahetõde jääb samaks kui enne. Kui aga võimlemisharjutuste valikul peetakse silmas lihaste iseloomu, on otse üllatav, kui kiirelt edusammud järgnevad. Võib ju muidugi ka mõni kõrgeandeline kergesportlane ilma võimlemise täiendusharjutusteta häid saavutusi näidata, kuid ta ei ole igatahes teed valinud, mis teda kiiremini ja veel kaugemale edasi viiks. Tal kulub palju enam vaeva ja pingutusi, hävitab tarbetult närvijõudu ja ei jõua lõpuks kõrgeimale eesmärgile.

Veel pole kadunud kõik.

Veel on meie tõstjate künnaputes jõudu üle keskpärase ja veel võib vaimustusega sealt üllatusi tõusta.

E. Spordilehe foto.

K. Raag ja A. Luhaäär.

Aja tendents on sarnane, et sport oma avaldustes ikka enam kestvaest piiratum ja kaalult kergema poole tüürib. Kui spordi algpäevil poksimatsh 60 roundi kestis, maadlusmatsh terve päeva ja inimene ainult seda austas, mis hingevõtva piiril seistes võis kahjukannatamatult sooritatud saada, oli tõstesport imetletum ala. Kuid poksirounde piirati, maadlus on läinud punktide peale, tõstepommide asemele on täitnud tõukekuul ja ketas, siis edasi neist veel kergem nahkkuul. Kuid evolutsioon ei peatu veel sellega, nahkkuuli edu näib üle trumpama hakkavat tennisepall ja kohe tema kannul käib veel suurema populaarsuse peale pretendeeriv, peaaegu kaalutu, ping-pongipall. Nii võib tulevik spordis ainult ping-pongi päralt olla, rahva maitset ja kasvavat füüsilist kidurust arvesse võttes.

Eestigi spordielu on arenenud või arenevas nimetatud etappide kohaselt, kui mõõdupuuks massi osavõttu pidada. Tõstesport, meie omaaegne hülgeala, pidi taanduma enneaegselt, varem kui ta loomulik surm oleks järgnenud. Et aga olümpia jumalate ees kõik spordid üheväärilised on ja tõstesport olümpiaadide kavas püsib, välismaadel isegi uuestisündi praegu naudib, on meilgi tõstesporti elustamine aktuaalseks saanud. Ei oleks ka loomulikku, kui kõik, enese konstitutsiooni ja temperamenti arvesse võtmata, ainult ajaga kaa-

sas püüaksid sammuda ja kuuepuudalised atleedikogud ping-pongi laua ääres õhku peksaksid. Tõstmine peab spordina püsima jääma, selleks on meil küllalt veel jõustlõkendavaid mehi. Ainult tujutud on nad veidi ja pelgavad massi ükskõiksust, kuna sport ikka sarnane värk on, mis ilma apausita hästi jalgu ei taha alla võtta.

Esimesed olümpiaadi katsevõistlused tõstmises pühapäeval, millele enamus meie tõstesporti vanaranda oli tulde toodud, algasid veidi hapult ja tujutult. Mehed käisid kangi juures algul ükskõikselt, et kohustatud kordi vaid sooritada, kuid võistluse kestvusel hakkas tuju tõusma. Kittus ühine pere, vastastikune usaldus ja ergutamine tekitas tuju, mis lõpuks oleks võinud mägesid kõigutava jõu anda. Võistluste lõpunumber, kahega tõuge, oli juba sedavõrd maruline, et ta kõik varempeetud Eesti tõstevõistlused tasapinnalt ületas. Olümpialaste vaim oli meestes sündinud ja see ei kustu nüüd vist enne, kui Amsterdamil loorberid on meie seintele riputatud. Tõusis jälle usku Eesti mehe võitmatuse ja tema tahtejõu valitsusse, mis nii kauaks unistuseks meie spordiringkondades kord pikki aastaid olnud. Korraga hakkasid jälle Tonani, Galimberti, Haas ja Gabetti lähedatena paistma ja puhkuseaastatega kogunud värskus näib garanteerivat nendest möödarühkimise.

Ärme hindame veel seekord meie tõstjaid üksikult ega nokime nende vigu, konstateerigem vaid rõõmuga, et vaim, vastav meeolu ja tahe on sündinud, küllap siis lihagi varsti jälle võimsaks muutub!

Võistluste tegelikud tagajärjed olid:

Sulgkaal — 1. Kask, Sindi Kalju, 252 kg. (kahega surumine 75, kahega rebimine 77,5, kahega tõuge 100).

Kergekaal — 1. Kiisk, Sindi Kalju, 250 kg. (72,5 — 77,5 — 100); 2. Vanaaaseme, Kalev, 247,5 kg. (77,5 — 75 — 95); 3. Teitelbaum, Sport, 240 kg. (70 — 72,5 — 97,5); 4. Tamthal, Sport, 237,5 kg. (70 — 70 — 97,5); 5. Roos, Sport, 232,5 kg. (65 — 72,5 — 95).

Keskkaal — 1. Neuland, Kalev, 302,5 kg. (87,5 — 90 — 125); 2. Noormägi, Narva Võitleja, 282,5 kg. (87,5 — 80 — 115); 3. Lepik, Kalev, 272,5 kg. (80 — 80 — 112,5); 4. Saar, Sport 230 kg. (72,5 — 67,5 — 90).

Poolraskekaal — 1. Luiga, Kalev, 295 kg. (80 — 90 — 125); 2. Kullisaar, Kalev, 232,5 kg. (75 — 67,5 — 90); 3. Grüner, Kalev, 230 kg. (60 — 75 — 95).

Raskekaal — 1. Luhaäär, Sport, 335 kg. (95 — 105 — 135); 2. Raag, Sport, 325 kg. (90 — 100 — 135); 3. Tammer, Kalev, 315 kg. (85 — 95 — 135); 4. Neumann, Kalev, 302,5 kg. (80 — 92,5 — 130).

Luiga saavutus kahega tõukes 125 kg. on uus Eesti rekord.

— Ungari maadlejad võistlesid Malmös ja saavutasid head edu. Kellner tuli esimeseks kergekaalus, Györgyei ja Ferency samadele kohtadele kesk- ja poolraskekaalus.

— Mussolini on väljendanud, et ta jõulu ajal ennast kellestki segada ei taha lasta. Siis mängib ta grammofoni oma perekonnale, poksib ja vehkleb.

— Tööta töölised turniõpetajateks. Frankfurdis M. a. on hakatud tööta töölisi-turnijaid

maksuta õpetama turniõpetajateks, kelle järele suur tarvidus valitsevat.

— Inglise kerjeõustiku liidus on 1000 seltsi 76.000 liikmega.

— Boy Charlton võitis Austraalia esivõistluse 440 yardis ajaga 4.59,8, 11 yardi edumaaga jaapanlase Takaischi ees.

— 1 FC-Nürnberg löi pühapäeval Sp.-V.-Fürthi 2:0 (0:0). See oli üldse 85. kohtamine nende kahe vahel.

Raskejõustikku Viljandis

on ainult s. s. Tulevik tasapisi edendanud, varemadel aegadel isegi võistlusi korraldades. Vastmöödunud paar aastat polnud seltsist üldse midagi kuulda, kuni läinud sügisel enamvähem jalad alla saadi, harjutusruumid soetati ja nädalas kolm treeningõhtut peeti. Noori jõustiklasi oli alati huviga koos, kuid ilma asjatundliku juhatuseta siirdus see tihti tsirkusnumbritele rõngastel ja kangil. Käesoleva aasta algul pööras seltsi juhatus siis Ekraveliidu poole, instruktori saamiseks. Nagu sealt vastati, tuleb instruktor õige pea. Seega võib loota, et raskejõustik Viljandis omandab moodsaid treeningmeetode ja tõuseb vähemalt tõstmises märgatavalt.

23. skp. oli Tuleviku peakoosolek, kus ligi 30 liikme osavõtul 1926. a. aruanne 18.371 m. tasakaalus vastu võeti, samuti 1927. a. eelarve 23.500 m. Juhatusse valiti: esim. Kummel, abi Link, kirjat. Pääsuke, abi Tõnson, kassah. Peet, abi Reinhold, varah. Lomper, abi Laas.

—gius.

Ping-pong haarab ka Viljandit.

Mõneaastase tutvuse järele näib ping-pong ka viljandlaste südamed võitnud olevat. Eriti koolinoorte ringkonnas. Nii poisid kui tüdrukud annavad tselluloosile vahvalt pihta. Viimaseid on eriti häid hariduseltsi tütarl. gümn. Tugevama kindlusena figureerib maak. gümnasium, eesotsas Koort, Luts, Saun. Ka kaitseliidu ümber on tugev baas, eesotsas dr. Meerits, Naar, Laos, Esimesi ping-pongi võistlusi pidas kaitseliidu spordiklubi, kus 9 mehe osavõtul läinud nädalal lõpumänge sooritati. Esikohale jäid: dr. Meerits, Koort, Luts. Kavatsusel on linnavõistlusi Türi ja Pärnuga.

—gius.

Mis Pärnus tehakse.

On möödunud nädalaid mitu, kui kirjutasin Pärnust viimseid ridu. Selle pika aja jooksul pole isegi suutnud ühe kohaliku spordiseltsi juhataja ära saata vastavasse liitu 1925. a. septembrikuus (!) peetud spordimärgi võistluse protokolle, sellele vaatamata, et igal nädalal mõni kannatajaist juhatusel soovitab seda teha.

Et aastaaegadest käes meil talve, siis arvate muidugi, et Pärnus raskejõustik hoos. Kuid eksite rängasti, sest raskejõustik on Pärnus hinge heitmas. Kang on peletanud enesest kõik endised „tuusad“ eemale ja maadlusmatil võime harva leida mõnd kogu. Senini pole peetud veel ühtki suuremat raskejõustiku võistlust. 15. ja 16. jaan. peeti Tervise omavahelist tõstematshi 8 osavõtjaga. Tagajärjed: Haitov, sulgk., 307,5; Martinson, kergek., 320; Pärn, kesk., 340,0; Sontag, raskek. 365,0; Jürvetson, poolr. 377,5.

16. jaan. peeti ka esimest jääpallimatshi Pärnus. Võistlesid Tervise liuväljal väljapere-mehe I ja II meeskond. Esimene meeskond koosnes mõne aasta eest Tallinnas esivõistluses esinenud mängijast, teine aga noortest — suurem osa koolipoisse. Võitis II suure ülekaaluga 11:2 (6:0), kes näitas paremat koostööd, kuna esimene meeskond liig üksikmängu harrastas. Vilistas Ed. Soovik.

Talispordi harrastajail on tänava kasutada Tervise liuväli ja kelgumägi, mille korraldus eelmisist aastaist parem.

A. P.

Võimlemisest.

(3. lhk järg).

Erandid ei tohi meid petta. On sportlasi, loodusest jõulisi tüüpe, kes ilma suurema treeninguta suureks ja tugevaks arenevad, kuid enamus meie kergesportlasi peab vast jõu ja kiiruse tugeva tööga omandama. Sellele enamusele jääb võimlemine parimaks ja kindlamaks abinõuks, keha järjekindlalt saavutusvõimes edasi viia, läbimõeldud ja hoolsa treeninguga isegi oma saavutusvõime piirjooni kõrgemale nihutada. Hoole ja kavakindla treeninguga tõuseb keskpärane sportlane samale kõrgusele või isegi kõrgemale, kui harukordne talent, kelle arendamismeetod soovida jätab.

— Taani jalgpalliliit on otsuseks teinud olümpiaadi jalgpalliturniirist mitte osa võtta.

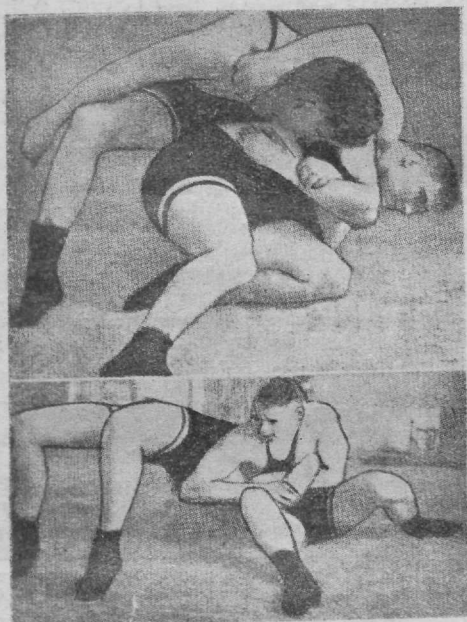
MAADLUSÕPETUS.

11 ühendatud kaela ja randeheidet sooritatakse nii, et asetatakse vastase vasakule poolele põlveasendisse, toetudes ta najale ja võttes vasaku käe randmest kinni, kuna parem käsi pannakse

47. Ühendatud kaela ja randeheidet.

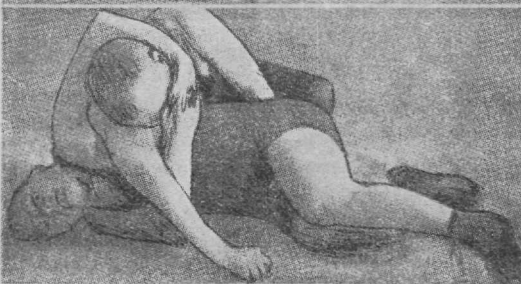
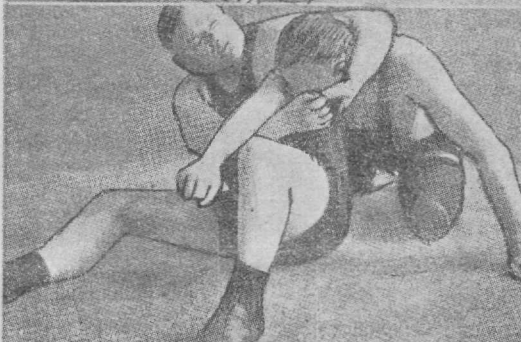
üle õla ta kaelale. Siis kui jalad on viidud ettepoole, tehakse heide tagasipidi, keerates ennast sedavõrd, et satutakse maha vasaku küljega. Siis minnakse põlveasendisse, kust parem jalg viiakse tasakaaluks ettepoole; keret pööratakse

48. Selle lõpuleviimine.

ikka järjest vasakule, samal ajal tõstes enese keskkeha. Vastane peab langema üle kas seljali või silda, mis siis murtakse nagu eelmistelgi juhtumustel. Vaata joonistusi 47 ja 48.

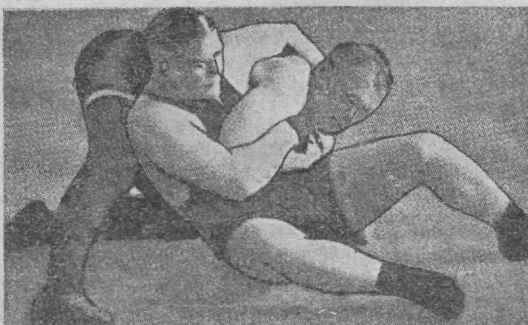
Heide pea ja käe sidumisega teostatakse sarnaselt, et asetatakse vastase paremale poolele põlve- ja tugeasendisse. Nüüd pannakse vasak käsi kaastõisteleja kaelale umbes kõrva kohalt, kuna parem käsi vastase parema käe alt läbi pistetakse ja mõlemad käed siis ühendatakse. Sellega vangistatakse ka vastase parem käsivarv. Võte tuleb õige kõvaks arendada ja tõsta vastase paremat kätt ülespoole küünarnuki kohalt. Heidet ennast võib siis teha sissepoole või ka väänata väljapoole, olenedes vas-

49. Heide pea ja käe sidumisega.

tase asendist. Süvene hoolikalt joonistuse 49 fraasidesse!

Sellele võttele on olemas mitmeid vastuvõtteid. Tulusam neist on joonistusel

50. Vastuvõte.

50 näidatud, mis koosneb ainult parema jala sirutamise küljepoole. Sarnane „vastuvõte“ rikub peenemagi heitekavatsuse. (Järgneb.)

Pärnu Vaprus Viljandis.

23. jaanuaril. Võrkpalli's muidugi. Vastukülaskäiguks Viljandi Tuleviku läinud aastasele turneele Pärnu. Vapruse kogukamad mehed ärata algul aukartust, kuid juba mõni pall riisub selle. Tulevikule hakkab südilt punkte hankima Kurkmann ja esimene geim lõppedes saab neid 15 Vapruse 5 vastu, kes kuidagi ennast kodus ei tunne. Servitakse ja surutakse... enamasti aga kas üle või alt. Teine geim algab Vapruse hallooga, mis Tuleviku tõesti veidi segadusse lööb.

Kui aga viimane juhtimise oma kätte võtab, vaibub mängu tempo mõlemil pool. Vaprus on ikka otsiv ja umbusklik oma meeste vastu, Tulevik platseerib kehvalt ja püüab liialt palle väljast. Geim lõpeb tuleviku eduks 15:11.

Vahepeal kolistavad Tuleviku I ja II paar geimi maotut korvpalli mängu, 26:25 I eduks. Siis asub Vaprus Viljandi koonduse vastu, kus ainult Kurkmann Tuleviku edustab. Muu on kaitseleidiu vara... Koondus algab kindlate servidega, kuid satub Vapruse Tamme mõnest õnnelikust prahvatusest segadusse ja kulub aega, kuni

15:10 Koonduse eduks on. Teine geim algab võimata osiselt, kuni Korkmann õigesse mänguhoogu kukub, Koorti ka äratab ja siis... on hirmsat madinat Vapruse poolel. Haaratakse ja hüpatakse, kuid lõpp on miinus, 15:6 vastu. Vapruse parim oli kahtlemata Nurk, siis vast Tamm, Tuleviku ja koonduse Kurkmanni ja Koorti ees. Viljandi mehed jätsid paenduvama, kuid vähe treeneritud mulje, Pärnu — vastupidise.

—gius.

Korvpalli määruste lisa.

Nr. 18. Määrus 7, punkt 2.

Küsimus: — Pall pörkab vastu tagalaua esikülge ja sealt väljapoole piirjooni, kuid enne kui ta puutub põrandat või mingisugust asja väljapool piirjooni, püüab palli kinni mängija, kes on mänguväljal. Kas pall on väljal või väljapool piirjooni? Vastus: — Pall on mängus.

Nr. 19. Määrus 7, punkt 2.

Küsimus: — Kui pall puutub lage või mingisuguseid riistu mänguvälja kohal; milline on otsus? Pall on mängus, kui kaptenid ei ole enne mängu vastupidiselt kokku leppinud.

Nr. 20. Määrus 7, punkt 2.

Küsimus: — Kas väljadel, kus sein on tagalauaks, on seaduslik korvi viske juures mööda seina üles jooksta? Vastus: — Meeskonnad, kes mängivad väljadel mis ei vasta määrustele, peavad ise oma välja määrused kokku seadma. Kuid on soovitatav, et mööda seina ülesjooksmine oleks keelatud. Edasi on soovitatav, et igalpool, kus see vähegi võimalik, mänguvälja saaks sissesetatud vastavalt määrustele.

Nr. 21. Määrus 7, punkt 2.

Küsimus: — Mängija A, kes seisab piirjoone peal või väljapool, püüab palli, mis on visatud vastasmängija B poolt, enne või pärast kui pall läks üle piirjoone. Kes paneb palli mängu? Vastus: — Mängija A. Sellepeale vaatamata, et palli püüdis A enne kui pall läks üle piirjoone, B andis põhjuse palli üle piirjoone minekuks. Kuid kui pall on mänguväljal maas ja mängija A puutub teda, olles ise väljapool piirjooni, on A palli väljapoole piirjooni mineku põhjuseks ja B saab palli.

Nr. 22. Määrus 7, punkt 3.

Küsimus: — Kunas on, hoitud palli juures, kahel vastaspoole mängijal üks või mõlemad käed kõvasti palli küljes? Vastus: — Kui kohtuniku arvates kumbki mängija ei saa palli oma kätte ilma toorseta.

Nr. 23. Määrus 7, punkt 3.

Küsimus: — Kui kaua võib mängija, kes ei ole kõvasti kaitstud ja on mänguväljal, hoida palli ilma määruste rikkumiseta? Määramata aeg. Aja pikkus on tema vastasmängijate tegevusest.

Nr. 24. Määrus 7, punkt 3.

Küsimus: — Kas palli ümbert kinnihoidmine on viga? Vastus: — Ei ole; kuid kui nii tehakse pall hoitakse mängust eemal kõva kaitsmise juures, siis on ta hoitud pall.

Nr. 25. Määrus 7, punkt 3.

Küsimus: — Kui kõvasti kaitstud mängija hoiab palli põrandal ja ei püüa teda edasi mängida, kas see on viga? Vastus: — Ei; see on hoitud pall.

Nr. 26. Määrus 7, punkt 3.

Küsimus: — Kui kiirelt peab mängija palli edasi andma peale tilgutamist? Vastus: — Kunas ta heaks arvab, kui mitte kõvasti kaitstud. (Järgneb.)

Drammenis

näidati kiirusutamisel: 500 mtr. — 1. R. Larsen 45,6; 2. S. Moen 45,9; 3. H. Halvorsen 46,9. 5000 mtr. — 1. S. Moen 9,01,0; 2. A. Carlsen 9,05,4; 3. R. Larsen 9,06,0. Junioridest jooksis 500 mtr. Finsen 47,7 ja Sterner 48,1.

Dr. O. Peltzer

on lubanud eeloleval suvel oma võistlusmaid pikendada vastupidavuse omandamiseks 1500 mtr-il. Mais ja juunis võistleb ta lühematel maadel, tahab parandada Saksa rekordi 400 mtr-is (48,3) ja püstitada ilmarekordi 1000 mtr-is. Siis siirdub ta 3000 ja 1500 mtr-ile.

Kuidas Mickey Walker tõusis ilmameistriks.

Tiger Flowersi kaotus oli suurim ülekohus, mis poksiringis tehtud.

Aasta lõpul kaotas neegerpoksija Tiger Flowers oma keskkaalu ilmameistri tiitli punktidega Mickey Walkerile. Nüüd kirjutatakse E. Spordilehele New-Yorgist selle matši kohta järgmist:

On ammugi teada, et Ameerikas neegreid ei sallita ja kuigi spordiilmal mõnel neist populaarsus, siis ometigi kõiksugu abinõudega neid rahast ja kuulsusest püütakse kõrvaldada. Nüüd sündis ometigi lugu, mis sedavõrd ülekohtune oli, et ta lahtvalt kõiki Ameerika lehtigi kõnelema pani ja rahvas suure pahameele tormi tekitas. Neegripreester Tiger Flowers, kes tiitli oli võitnud suurpoksijalt Harry Greb'ilt, kaotas selle täiesti teenimatult. See oli ainult vahekohtuniku Benny Yangeri sihilikkusest tingitud. Kui vahekohtunik matši lõpul ringi keskele läks ja Mickey Walkeri parema käe üles tõstis, hakkas 10.000-line rahvahulk möirgama: „Hei, Benny, sa oled isikud ära vahetanud!“ karjuti talle.

Chicago Tribune, juhtiv Ameerika suurleht spordikriitikas, kirjutab: „Emb-kumb, kas Yanger kaotas mõistuse pinevas matšis või löi talle fotograafide magneesiumisuits sedavõrd silmi, et ta sama pimedaks muutus kui Mickey Walker, kelle silmad olid kinni paistetanud Flowersi löökidest.“

Kuid Yanger jäi protestide peale vaatamata oma valeotsuse juure, olgugi et Flowers oli ilmselt 10 roundist võitnud 5, kuna 3 viigiga lõppesid. Kuigi Flowers oli kaks korda knock down, tõusis ta kohe, ja mingit niisuurt miinust sellest lugeda oleks mõtetus.

Chicago poksikomisjoni ees katsus Yanger oma otsust motiveerida järgmiselt: Enamust Flowersi antud lööke ei saa lugeda, sest need olid tehtud lahtise rusikaga. Ka clinchis katsus neeger lüüa käe siseküljega ja vigastas Walkeri silma põid-laga. Eriti soodustanud otsust Flowersi simuleerimine neljandal roundil, nagu oleks Walker tabanud teda kubemesse. Kui kohtunik käskis teda võitlust jätkata, võitles ta edasi nagu poleks mi-

dagi juhtunud. Üldse olevat tahtnud Flowers matši võita trikkidega.

Komisjonil ei jäänud muud nõu üle, kui Benny Yangeri otsust kinnitada, kuigi liikmed ise ka ta väidete tõelikkuses kahtlesid. Benny Yanger oli ise mitmeid aastaid tagasi kuulus kergekaalu poksija.

Mees, kes nüüd jälle tuli päevavalgele Walkeri affääriga, oli Jack Kearns, endine Dempsey manager, „parfümeeritud Jack“, nagu teda hüütakse. Selle järel, kui ta Dempseyga lahku läks ja Walker Joe Dundee'lt nahatäie peksa sai, peeti teda kadunud meheks. Kuid et tal ärimehe talenti on, oskas ta näidata Mickey tagasitoomisega tiitliatkaerijaks. Lavastati mõned hõlpsad matšid — punktivõidud Joe Simonich'i, Jack Malone'i ja k. o. Shuffle Callahan'i üle, ja Walkeri väljakutse Flowersile loeti õigustatuks. Neegripreester sai 65.000 dollarit ja revanshmatši õiguse, võitjad 10.000 dollarit. Et revanshmatši kõrvaldada, peab Kearns nüüd omaltpoolt riskeerima 55.000 dollari.

Mickey Walker on 11-nes keskkaalu ilmameister, kuna Bob Fitzimmons 1890. aastal esimene sarnane oli. Talle järgnesid: Tommy Ryan, Kid Mc Coy, Stanley Kethell, Billy Papke, George Chip, Al Mc Coy, Mike O'Dowd, Johnny Wilson, Harry Greb ja Tiger Flowers.

Kuna Mickey Walker osati sokutada ilmameistriks, on tema võitja Joe Dundee käsi halvasti käinud. Ta kohtas San Franciscos uue suuruse — Eddie Roberts'iga, kes ta hävitas. Kihlveod seisid 5:1 Dundee kasuks, kuid ainsa minutiga oli publiku meeleolu talle võidetud. Esimesest parema otselõugist paisati Dundee põrandale, lamas „üheksani“, tõustes sai uue löögi ja küürutas „viieni“. Järgnes veel halastamatu lööming, mis Dundee elule oleks võinud hädaohtlikuks saada ja vahekohtunikult matši katkestust nõudis.

Türilased möödunud hooajal.

Türi spordiring, asutatud a. 1919 ja praegu ümmarguselt 150-ne liikmega, on Järva tugevaim ja provintsi väljapaistvamaist spordiorganisatsioonest. Hooaja algul oli loodemeid heaks tööks peaaegu sugugi või kasinalt, kuid sai ilmseks kord enam, et aastate töö kindlale alusele on tahtmisel hästi võimalik luua uut tublit. Kui algul oli meestest nappus, siis kujunes see hooaja jooksul vastupidiseks ja 1926. aastast sai Türi spordiringi võimakamad hooaegu.

Türilaste enamtuntud ala on jalgpall ja ulatus selles oli tubliduse ja õnne heatahtlikkuse juures üle provintsiliku. Ring absolveeris oma must-kollase esimese meeskonnaga kümme õige tulist ja täis tempot matschi. Kümneline kvantum on lähedalt võrdne teistele nimekatele provintsi meeskondadele, nagu Pärnu omadele, kuid võitude ja väravate arvukus on tunduvalt võitja-hikum. Bilansil on 8 võitu, 1 viik ja 1 kaotus. Tallinnast külalistena tulnud väikeseltsidest ei saanud mängu kasvu poolest võrdseid vastaseid ja nii löödi puhtalt esiti Edu 5:0, siis ÜENÜTO 4:1 ja Olümpia 4:0. Tugeval pioneerpatljonil Nõmmelt õnnestus külalistust lõpetada viiigi 1:1. Ümberkandsete üle valitses Türi hõlpsalt. Kahe-kõrdselt kostitati Paide Järvapoegi 5:0 ja 3:0,

Võhma Leolat 6:1 ja lähedast Aruküla 4:0. Ainukeseks taltsutajaks oli türilaste mustal päeval Sakala maleva, kes võitis hooaja algul 2:0, kuid see lunastati hooaja viimasel palaval võitlusel Viljandis 4:2. Nii löödi kokku väravaid 36 ja saadi vastu 7! Türi Spordiringi 2. meeskond pidas üleval sidemede Viljandi spordiühinguga, keda kodus võitis 1:0 ja teistkordse kohtamise Viljandis lõpetas viigiga 2:2. Türi paremate mängijatena ei ole palju nimetada tiseda loomuga meeskonna kapt. Joh. Karpenderi ja väikest täisverelist Siki Viirmani.

Kergejõustikus on türilased aastast-aastasse pidanud oma suured rahvuslised, mille stardis rohke osavõtu juures on ikka olnud meistreid. Türilaste eneste paremad margid, mis ka Järva rekordid, on L. Bromani kuagus 6,28, J. Karpenderi oda 48,70, N. Laansoni kõrgus 1,60 ja tänavune Herm. Viirmani 400 — 57,1.

Ringi välja möödud on 170×100, kuna naturaalne mururada peidab eneses 400 mtr. Talvise kavas on esimees M. Tembul eestkäit jäävälja tegemine. Tuleb sellele ka elektrivalgus. On nüüd toodud kõik kuivemad andmed Türi spordirahvast a. 1926. T. Kivi.

Sunduslikku eelsõjaväelist kasvatust

on otsustatud Tshehoslovakkias sisse seada. Ta algab 1. jaanuaril sel aastal, mille jooksul noormees 18 aastat vanaks saab ja lõpeb sõjaväeteenistuses astumisega, või selle kohustusest vabastamisega. Kes kehaliselt või vaimiliselt eelsõjaväeliseks kasvatuseks kõlbmatu on ja vastava arstitunnistuse esitab, võib vabastatud saada, kuid sõjaväe võimudel on õigus ka arstitunnistust arvesse võtmata vastupidist otsustada. Õppuseks on määratud 36 päeva aasta jooksul, harilikult pühapäevad või laupäeva õhtud, kus ohvitserid ja allohvitserid noori õpetavad. Harjutuste lõpul sooritatakse vastavad katsed. Need noored, kes eksame rahuldavalt ei soorita, peavad väeteenistuses kaks kuud kauemini teenima. Kes harjutustest kõrvale hoiab, võib langeda karistuse alla kunj 6 kuud aresti ehk 6000 kroonj trahvi. Karistuste määramist otsustavad kohtud, lõpuinstantsiks on siiski sõjaministerium. Omavalitsused on kohustatud eelsõja-

väelisteks harjutusteks spordivälje ja harjutusruume soetama.

Riia atleetklubile

on grupi rahameeste poolt soetatud hiilgavad raskejõustiku harjutusruumid, mille sarnaseid mujal Euroopaski raske leida. Ruumid on sisse seatud kõigi modernide nõuete kohaselt, igal alal oma saal, mis kõigi abinõudega täiuslikult varustatud, eeskujulik ventilatsioon, valgustus jne. Ei puudu muidugi vannid, dushid. Kogu sissesead viidi läbi spordimäteenide A. Skulte, K. Graueri ja E. Mortuki kulul. Skulte andis tarvitada oma maja, Mortuk seadis sisse poksisaali jne.

— 6 kuud mängukeeldu on otsustanud Läti jalgpalliliit maksa panna jalgpallimehe üleminekul ühest seltsist teise. Määrus astub jõusse sügisese jalgpalliturniiri mängimisel.

— Riia aerutajate klubi tuli pühapäeval Läti meistriks jääpallis, lüües finaalis Riia jalgpalliklubi 5:1.

Omapärasusi.

Meil inimesed vähe orienteerund talispordiks kuigi me asukohaks põhjamaa, pea kunagi ei arene me inn rekordiks, vaid pakub lõõpimise mageda.

Ju kaugel lõunamaal me lehtist loeme, on hoogus suusatus, olümpiaad neil siht, — me vaikselt oma onni poeme, me laisk ja unemaias kiht.

Itaalia, Hispaania ja teised vahemeremaad, kus lund vaid mägedes, antikviteet, meil sellel alal päkke näitavad, meil, kus aastast pool saab lumel veet. Ning Viin on uisutuse Eldorado, mis jõmm, see meister kunstijäl, kuid meie Mikk ja Jaan ja Aadu vaid uhab tantsu liuteel.

Ning Varssav, Mailand, Budapest on hokkeis tunnustatud tuusad...

Kuid lõpetan, vast aitab sest, meil hahtunud on säänsed muusad. Mis rääkida me naabreist sealpool lahte, kes lendavad on suuskel, raudel!

Ei jõua lugeda veel ühte, kahte, kui juba kadund, eemal kaugel...

On siiski meil üks tugev külg, töid lehed teate — suplus jääs, kas tulgu vastu vana hülg, rekord on siiski meie käes.

Kuid siis, kui suplus mujal hoos, on uimaselt me mehed soigus, — neil puudub jälle vastav „stoos“ — näeks jääd nad parem igas loigus.

V-a.

Ungari jalgpallist.

26. detsembril kohtas Hungaria-Sabaria koon-dus Portugalis sealse liidumeeskonnaga 3:3 (2:0).

29. detsembril: Lisaboni kondus ja Hungaria-Sabaria koondus 1:4 (1:2).

19. detsembril: Lissaboni F. C. Viktoria Setu-bal-Hungaria 0:1.

22. detsembril: Lissaboni Sporting Club de Portugal—Hungaria 1:3 (1:1).

25. detsembril: Sport Lisboa e Benfica — Hungaria 1:1 (1:1).

26. detsembril: Sport Lisboa e Benfica — Sa-baria 2:6 (0:3).

27. detsembril: F. C. Viktoria Setubal—Saba-ria 1:2 (1:1).

Parim Brasiilia jalgpallimeeskond, Rio de Janeiro meister Botafogo, tuleb ungarlaste kut-sel Euroopasse võistlema ja kavatseb siis pikema turnee üle 20 võistlusega kõigis suuremates Euroopa linnades pidada. Jozsa Imre.

H. Markovitsch

Viru tän. 15. Tallinn, kõnetr. 26-52.

Kõige suurem valik väärtuslik-ke asju spordi - auhindadeks.

Jalgpalli ettevalmistused Pärnus.

Pühapäeval, 16. skp. oli Pärnu Tervise ruu-mes jalgpallist huvitatude koosolek.

Koosolekul anti väike ülevaade jalgpallist ja tema talvise treeningu tähtsusest. Arutati veel, milles oldi süüdi suvises Tervise haledas seisukukmises jalgpallis jne.

Lõpuks võeti kindel seisukoht treeningu suhtes. Treeningut otsustati toimetada raamatu järele (mis oli ka juba muretsetud). Arutati veel küsimust: Kas ei tuleks moodustada kaks meeskonda! (II meeskond esineks uue nime all, aga oleks „osa“ Tervisest.) Aga ei esineta mitte nagu mullu I ja III meeskonnana (kes suutis end ümbruses Uulus, Surjus jne. maksmata panna).

Lubati siis „teist“ meeskonda Lätisse, kas või Leeduse võistlema saata, et meeskond kogeneks.

Treening oleks algul kord nädalas ja veebruari lõpust kaks korda nädalas linna võimlas. Ja kevadelt varakult asutakse murule.

Loodame, et võetakse asja tõsiselt ja Ter-vis võidab tagasi jälle oma vana kuulsuse.

K.-S.-S. Vaprus olevat ka arutanud kahe meeskonna asutamise küsimust. A. K.

Prantsuse meistriks

kiirusutamises tuli Hassler. Ajad olid: 500 mtr. — 1. Hassler 48,8; 1500 mtr. — 1. Hassler 2.37,4; 5000 mtr. — 1. Quaglia 9.26,6; 2. Hassler 9.28,6. 10.000 mtr. — Hassler 19.22; 2. Quaglia 19.23.

Kirik ja sport.

Berliini üliõpilaskonna hingekarjane dr. Sonnenschein on Kölni spordipäevadel järgmises tähelepanuväärse kõne kiriku ja spordi suhtumisest pidanud, mida meie õpetajatel oleks soovitatav eriti tähele panna, kuid ka muidu üldist hindamist oma kauni stiili ja kaunite mõtetega väärrib.

„Kui haruldane! Gregoriaanlik usumees ja spordistaadion! Rusikas käed ja ristis sõrmed. Pingul keha ja paenutatud põlved. Kuidas sobib see üksteisega! — Keskaegse doomi vastu lõmmitasid kaubapoodide katused ja harjad. Kiriku-püha sumises kõrge kiriku gooti akende ümber. Ta portaalist hoovas pühitsetud vete ja persia viurukite lõhnu. Üle lipukeste turuplatsil. Kirjute kirikuakende ja sätendava päikse maailm oli üks maailm.

Lubatagu mulle asjast kõneleeda.

Esiteks: Kirikul ja spordil on üksteisega tegemist. Selle kiriku patron on Mauritius. Kõigi nende pühameeste kujude hulgas, kes seintel ja altaritel seisavad, ei näe ma ühtegi väikekodanlast. Kusagil pole lodevat liha. Ennem karastatud, sooneline keha. Theba kõrb, kust seesinane Mauritius Rheini ääre tuli, oli askeetide kõrb. Keha treening oli neile loomupärane. Seatud eesmärkide tõttu. Nad ei olnud lollikesed. Nad olid haruldased mehed! Kuid põhjani elukogened. Nende loobumusel oli mõte. Nad vaatlesid maailma targemate silmadega kui Vespasian ja Caligula, keisrid. Mauritius oli sõdur. Nii oli tal ka distsipliini. Enesevalitsemist. Kehavalitsemist. Paar kuud ilma alkoholita, ilma nikotiinita, ilma enesepillamiseta on midagi. Kirikul on mõtet seda pooldada. Mitte ainult seda. See distsipliin on omane ta inimesekäsitamise vaatele. Meieaja inimesed ütlevad, askees ja sport on olemusest erinevad. Nad on aga enam sugulased kui seda arvatakse.

Teiseks: Sport ei tohi kunagi sektiks areneda. Ta ei ole religiooni aseaine. Lihased üksinda ei loo midagi. Atleetide kõrval peavad filosoofid seisma. Eluvõitjate kõrval ohvritalle-keste karjad ja palveinglid. Kehakultuur peab kui arhitektuur meie olemisse liidetama. Ta on kui kõrgete akende liivakivist luustik. Ta kannab vaimu. Kui pokaal veini. Inimesed janu-nevad kuldset veini, ja see on rikkalikum kui hõbedane karikas. Nii on sel mõtet, et teie kerge-sportlased, teie jalgpallurid ja käsipallurid selle

altari astmetel põlvitate. Et teie pühapäev gregoriaanliku jumalateenistusega algab. Et evangeeliumi sõnad teisse kantakse. Üle teie jooksuraja võlvub igavene taevus. Maailma ei kannata teie jõustiku odarand. Üle selle on veel taevus täis lõpmatut suurust ja joovastavat vägevust. Liitke endi teenetevalmis sport oma ilmavaate universaliteeti. Kirik on moodupuuk. Noorusele on omane ülemäärane vaimustus. Ka sportlised ülepingutused tasanevad. Ja ärge tõstke enam igat kaanaliujannat ja igat meisterjooksjat New-Yorgi aukodanikuks. Keha tervis on kõige tähtsam. Kuid vaimu pingutus ja andumus on lõplikult kaaluvad. On kultuur. Rahvaste aja-loos võidab ikka kultuur.

Kolmandaks: Sport ei surma vaimu. Ta teenib seda ja saab temalt enese sisu. Oma läkituses Korüntia rahvale tugeb Paulus spordile. Selle kreeka linna staadionile. Ta võis juhtumisi staadionis käia. Keegi kiriku eestseisjatest võttis ta enesega ühes. Kelle poeg tege-lane oli. Vast olid neil vabad pääsetähed. Ta võis näha, kuidas Makedoonia Breitensträter oma Numiidia vastast löi. Vast võitsid ka Korüntia koguduse noored meist võistlustest osa. Toid isegi kõrge võidumärgina loorberi kord staadionilt koju. Enesega ühes koguduse koosviibimisele atriumi. Linn ei teadnudki midagi. Üks võit-jaist oli kristlane. Vennad, ainult üks omandab võidupärja. Aga kõik püüavad seda. Võistlus staadionis. On pikki kuid treenerinud. Nende loorberipärgade pärast, mida juubeldades koju kantakse. Vennad, meie oleme kõik sportlased Kristuse teenistuses. Meie elu on treening. Meie elu on jooksurada. Meie elu on võit. Kuid mitte kuivanud loorbere! Kuldne kroon. Mis ei kolk. Mis ei pudene. Mis ei roosteta. Kroon, nagu seda Konstantinuse apsiidist näete. Nagu seda lin-nasega kaetud kätel kanti. Ja! Selle krooni peale jooksen ka mina. Paulus! Midagi ebateadlikku. Ma olen kindel enese ristiusus. Ma treenerin kui Korüntia sportlased ja tean, et minu lõigid ainult õhku ei jää. Ma distsiplineerin enese puusajõudu. Enese keha. Õpetan teda teenima, et mitte raiskuda. Nii tahame meie sporti läbi suruda. Ellu viia. Süvendada. Teene kristlikule elule! Siinas kaetakse kord aastas katedraali marmor-põrand laudadega. Saalaudadega hoolikalt. Rioni hobused on turuplatsil võitu jooksnud. Nüüd tuleb võitja sisse. Noormees. Ratsa. Mõõda laudu astub hobune. Kuni altarini. Uhkelt seisab ta seal. Juubeldava ratsanikuga. Terve jumalateenistuse aja. Püha Katharina linn tõendab seega, et maailma sport ja kiriku askees õeksed on.

tarvidust kaitsevæes, kuid kaitsevæelane lahkub aasta paari pärast ja võib olla ei tee ialgi enam spordiga tegemist. Kaitsemalevlastele on teenis-tus kõrvaliseks asjaks, politseinikule aga on tema amet elukutseks, tema on pühendanud kogu oma jõu ja elu selleks. Kas on suvi või talv, päev või öö, ikka täidab ta oma kohuseid, valmis olles iga minut kõige peale. Ja selle kõrval vabadel minutitel vilets katusekambrike ehk halvemal juhtumisel kõrts. Ei ole imeks panna, et meil just politseis antakse arstiaubikuluudeks hiigla-summad välja, kuid kõige parema ja radikaal-sema rohu — spordi ja kehakasvatuse tarvita-miseks puudub raha. Usun, kui osagi arstiabi otstarbeks äratarvitatud rahast kehalise kasva-tuse arendamiseks oleks määratud ja otstarbe-kohaselt ära oleks kasutatud, oleks olnud ka üle-jäänud osa palju vähem.

Siin peab muudatus tulema, riik peab siin toetuse andmisega abiks ruttama, muidu ei suuda meie kehalist kasvatust politseis tarvilisele kõr-gusele viia, ei suuda ka oma teenistuse kohuseid tarvilise korralikkuse ja tarviliste tagajärgedega täita.

Töö ja Tervis nr. 1. Kirjutuses „Töö ja Ter-vis“ käsitatakse töölise tervishoidlisi tingimusi. Spordi suhtes ollakse veel eitaval seisukohal: „Äga mis teevad paljud inimesed? Puhkuse ajal mürgitavad nad oma keha alkoholi ja tubakaga, ehk harrastavad otstarbekohatut rekord-sporti, mis iseäranis viimasel ajal laialt maad on võt-mas.“

Sõdur nr. 3. V.: Suusad sõjaväe liikumisabi-nõuna. Kirjutuses antakse ülevaade suuskade kasutamisest välismaade sõjavägedes ja ajaloo-lisi andmeid.

Itaalia tõstjatest.

Itaalia tõsteliidu poolt saadetud ametliku in-formatsiooni põhjal on Itaalia tõsterekordid praegu järgmised:

Rebimine paremaga: raskekaal — Rebera 80; poolraskekaal — ei ole; keskekaal — Bonetti 62,5; kergekaal — Quadrelli 70; sulgkaal — Conca 60.

Rebimine vasakuga: Bottino 80; Giambelli 78; Galimberty 78; Quadrelli 72,5; Gabetti 67,5.

Rebimine kahega: Mercoli 107; Giambelli 95; Galimberty 95; Gabetti 90,5; Gabetti 87.

Tõukamine paremaga: Tonani 95; Giambelli 97; Galimberty 95; Gabetti 81,5; Gabetti 77,5.

Tõukamine vasakuga: Epicoco 85; ei ole; Bo-netti 75; Bellando 79; Conca 65.

Surumine kahega: Bottino 116; Merlin 89; Ga-limberty 97,5; Bonetti 82; Conca 85.

Tõukamine kahega: Tonani 132,5; Giambelli 130; Galimberty 128; Gabetti 116,5; Gabetti 110.

Surumine paremaga: Muggiani 60; Merlin 42; Bonetti 42; Albini 38; Conca 39.

Surumine vasakuga: Scuri 55, Merlin 40, Bo-netti 39, Quadrelli 36, Conca 36.

Itaalia esivõistlustel tõstmises, millest E. Spordileht lühidalt teatanud, olid täpsed taga-järjed: raskekaal — Giuseppe Tonani 347,5 kg. (kahega reb. 102,5 — kah. sur. 112,5 — kah. tõug. 132,5), 2. Francesco Mercoli 345 kg. (107,5 — 105 — 132,5); poolraskekaal — 1. Giuseppe Mer-lin 290 kg. (87,5 — 87,5 — 115), 2. Carlo Uboldi 285 kg. (85 — 85 — 115); keskekaal — 1. Carlo Galimberty 305 kg. (90 — 95 — 120), 2. Emilio Mar-chetti 265 kg. (82,5 — 77,5 — 105); kergekaal — 1. Silvio Quadrelli 262,5 kg. (82,5 — 72,5 — 105), 2. Cesare Bonetti 257,5 kg. (75 — 82,5 — 100); sulg-kaalus 1. Pierino Gabetti 272,5 kg. (87 — 80 — 105), 2. Giuseppe Conca 257,5 kg. (75 — 82,5 — 100).

Maakondlistel tõstevõistlustel saavutati: E mi-lia s (Bolognas): sulgkaalus — Ivo Lelli 207,5; kergek. — Virgilio Gherardi 225; keskk. — Pietro Fuzzi 222,5; poolraskek. — Ernesto Sala 250; raskek. — Armando Poggiali 285. Lezia s (Roomas): sulgk. — Umberto Brizzi 237,5; ker-gek. — Maccagli 237,5; keskk. — Salvatorelli 220. Liguria s (Sampierdarenas): sulgk. — Giuseppe Ardini 225; kergek. — Alfredo Villavecchia 237,5; keskk. — Emilio Marchetti 270; pool-raskek. — Pietro Bianchi 277,5; sulgk. — Sirio Masnata 242,5. Lombardia s (Pavias): sulg-kaal. — Giuseppe Conca 255; kergek. — Silvio Quadrelli 272,5; keskk. — Carlo Galimberty 307,5; poolraskek. — Giuseppe Merlin 287,5; raskek. — Giuseppe Tonani 347,5.

Ballangrud

tuli võitjaks Oslo suurtel kiiruisutusvõistlustel: 500 mtr. — 1. H. Engnaestangen 46,0; 2. Peder-sen 46,6; 3. J. Ballangrud 47,0. 1500 mtr. — 1. J. Ballangrud 2,31,8; 2. H. Engnaestangen 2,33,4; 3. H. Pedersen 2,35,6. 5000 mtr. — 1. J. Ballangrud 8,53,2; 2. H. Engnaestangen 9,04,8; 3. A. Bjerke 9,22,7. Junioridest jooksid 12 meest 500 mtr. alla 50,0. Paremad: B. Johansen 46,4; J. Sjölsagen 46,7; R. Olsen 47,7.

Käsipalli kroonika.

Sport — Kalev 26 : 24.

Esimene katsevõistlus Tartu linnavõistluse vastu peeti 20. jaan. NMKÜ võimlas kinnise matshina. Koosseisud selleks telgitaguseks suur-võistluseks olid: Sport : (vasakult) — Press-raud — Sikstus; Margevitsh — Laasner — Rat-nik. Kalev : Silvester — Uuli; Altosaar — Veinman — Eischmidt.

Mäng algab kohe Spordi surumisega ja Laas-ner seab kahe kena haakviskega 4 : 0, mida Kalev alles 5. min. Eischmidt õnnestunud trah-vivisketest ja Altosaare poolekslõõmises korvi lü-katud pallist suudab tasuda. Ka Spordi kaits-jad toetavad kõvasti pealetungi ja on korduvalt visketel, milledest mõlemil üks õnnestub. Pool-aeg 15 : 9 Spordile.

Teisel poolajal mängib Kalevil Silvesteri ase-mel Mikk ja Altosaare asemel Matiisen. Mäng muutub vähe elavamaks, kuid on ikkagi foulidega üle külvatud. Peaasjalikult Matiiseni visketest võidab Kalev selle poolaja 15 : 11, kuid kokkuvõt-tes jääb võit ikkagi Spordile 26 : 24. Vahekoht-nurid A. Kempa ja A. Pihlak.

Sport — Kalev 35 : 21.

Teine katsevõistlus oli laupäeval, 22. jaan. ja lõppes samuti Spordi võiduga 35 : 21 (18 : 13). Koosseisud on mõlemil harilikud. Esimese korvi viskab Margevitsh, kellele Mikk palli segaduses söötis. Samal minutil tasub Matiisen ja nii järg-nevad korvid vahelduvalt Spordilt kui ka Kale-vilt, kuna poolaja siiski Sport viiesilmalise üle-kaaluga võidab. Teine poolaeg möödub veel suurema Spordi ülekaalu tähe all, ehk see küll silmadest ei avaldunud.

29. jaan. pidamisele tuleval Tartu-Tallinna linnavõistlusel esitab Tallinna korvpallis Sport terves koosseisus, kuna ta kahel treeningmatshil Kalevit ülekaalukalt võitis. Ta omab ka kõiku-

matuid shansse tartlasi korvpallis tugevalt võita, tänu oma heale koosmängule. Katsemängudel näitasid endid paremana Margevitsh ja kaitse Sikstuse ja Pressraua näol. Võrkpallis pole mees-kond veel kindel, kuid arvatavasti tuleb tal Nor-mani, Zimmermani ja Karro Tartu linnamees-konnas mängides järgmises koosseisus esineda: Eischmidt, Altosaar, Käper ja Umverk, Mikk, Margevitsh. Võrkpallis on väga tõenäolik Tartu võit.

Keskoolide meistrid

käsipallis on juba selgunud. Lõviosa meistritiit-lest on langenud 1. reaalkoolile ja nimelt võrk-pallis A ja B klassis ning korvpallis B klassis, kuna korvpalli A klassis esimest korda Vene gümn. esikohale tuli. Naisvõrkpallis tuli meist-riks komertsgümn. peale kahekordset mängu 1. tüü. gümnasiumiga.

U. H.

Bibliograafia.

Eesti Politseileht nr. 3. H. K.: Politsei spor-dist ja sportlisest tegevusest Tartu-Valga pre-fektuuris.

Vaadeldes meie politsei senist sportlist tege-vust ja lähemalt puudutades raskusi, mis sel alal Tartu-Valga prefektuuris ette tulnud, teeb artikli kirjutaja järgmise resümee: „Kuna välisriikides riik politseiniku kehaliseks arendamiseks suuri summasid kulutab, ei ole minu teada meie politsei selleks otstarbeks markagi saanud, välja arva-tud ehk politseikool. Ka kaitsemaleva ja sõja-vägi saavad spordi arendamiseks riigilt tunduvalt summe, neil on kasutada avarad ruumid, isegi vähemates üksustes on tarvilised spordiabinõud, sõjaväes töötavad juba pikemat aega pikaajalised kuresused spordiinstruktoritele, kes väeosadesse jõudes ainult sel alal töötavad, politsei on aga kõige selle poolest täiesti vaeseks lapseks jäänud.

Arvan, et just politseinik on see, kellele eest-kätt õigus oma tervise alalhoidmiseks ja karas-tamiseks toetust saada. Keegi ei salga spordi

Vastuseks Kilogrammile ja tema teistele.

Et küsimusele meil käsipalli asjus, millel siiski teatav tähtsus, Spordileht kord oma ruumi lahkelt lubanud, tohiksin üldsuse huvides lühidalt ümberkaalumisi esile tuua:

Esitaks soovitaks Kilogrammil „lugeja hääle“ teine osa ilma „prillideta“ veel kord hoolega läbi lugedes, kus juttu on ainult meil hoogsalt harrastatavaist käsipalli mängest, kuid mitte selle „jumala pärast palli liigutamise“ keelust, vastasel korral võiks võimlemine ne miljooneid olümpia mehi meil kasvatada (kahjuks pole meil miljooneid inimesegi), kuna jalgpalli valgustamisest pole juttugi olnud. Käputäie pall jüngeritega läbi-rääkimiste põhjal oleks juba liiga julge Tartu sportlaskonna üldist arvamist avalikult avaldada.

Asja juure! Ainult tsiteerituks jääb Kilogrammi tõestus Pihkala järele, et kasvuaeg tuleb „sporti tehes mängida“; üks ole lugeja hääles öeldud — „kasvuaeg tuleb mängides sportida“, ja üks kihuta Murphy ja Shrubbi ki omis raamatuis poissa murdmaid lippama, nagu tegi seda kuulus George mängides jahikoerte talutlusel, üks kihuta ka Pihkala poissa kuningapalli ja muid kiirust ja mitmekilgust arendavaid jooksumänge harrastama, mis ühiselt heaks vormishoiuks isegi põliste olümpialastele on olnud, kuid üks va da Pihkala jalgpalli kui kasvuaeg osalise vaenlase eeltreeningust maha, kuna ta vast meie meetodi järele (teav. laiem. ringkondades) harrastatavaid käsipallimänge üldse n metamisele ei võtaks; on korvpall suurimaks higi väljapigistajaks, mis samuti enesest jahtub, organismile kahjulikke ollu-seid sisse kogudes ehk vastandina võrkpall, m lles osa mängijaist vast 5-es minutis kord palli puu-tuda saab.

Kilogramm teadku, et võimlemise riistadel tembutamist ja (kangestavaid?!!!) vabaharjutusi ei saa veel võimlemiseks sportlase eeltreeningu

jaoks pidada, ühises tunnis poolsaja inimesega mõlemast soost, nagu näit. see meil Tartus, pole ometigi võimalik hästi talitada, kaugelki mitte eeltreeninguks, pealegi veel olümpiaadiks. Seks peavad kitsama ringkonnale omaette ettevalmistustunnid — ehk individuaalselt omas lagedas toas — olema, mille alustuseks juhtivad jõud juba on samme astunud, kus peaauglikult, me e olu-des, üldiselt tunnustust leidnud tugevale üldvõimlemisele pühutatakse; loomulikult ei saa sealt ka mäng puuduma, vast avaneb ka Kilogrammil võimalus neil tundidel viibimiseks. Eks ole ilma parima sportlase Nurmi ettevalmistuseski võimlemine (lihtne, kuid tugev) ülitähtsal kohal seisnud, võrreldes pallimänguga.

Kumb näib nüüd loomulikum, kas võimlemine ainult üksikute kehaosade teiste kulul väljaarendamises ja mäng üldiseks arenguks, või ülalloeletu, seda otsustagu lugeja.

Väidaks veel, et mäng ei suuda ilma tubli võimlemiseta ja murdmaadeta isegi mänguks arendada, milleks küllalt selge pildi annab hiljuti ilmunud „Jalgpalli õpetus“.

Tarvis pole oodata praegu uusi kangelasi mängupoiste seast, meil on kaalul eeloleva olümpiaadi küsimus, tarvis on praeguste head teed näidata ja elavat õhku sisse puhuda mitte sõnades, vaid tegudega.

Head järelekaalumist Kilogrammile ja tema teistele uueks aastaks!

H. M.—n.

Toim. märkus: Toimetuse andis ruumi kahe Tartu kaastöölise omavahelisele poleemikale, ilma enese seisukoha avaldamiseta, meie tegev-sportlaste vaadete tundmaõppimiseks. Kuigi selles väljendus veidi asjatult ägedust, aitas ta vist ka küsimust selgitada. Loeme eeltoodud kirjaga poleemika sedakord lõpetatuks.

Tartu kiri.

Hooaja suursündmuseks on vist küll nii kaua oodatud veesportidipidu korraldamine. See ajalooline sündmus leidis aset pühapäeval, 23. jaanuaril 1927. a. pärast Kr'stust. Piletikassa ees seisid sabas tuisumütsides ja kinnastatud publik, et lunastada pääsetähena olümpia loositähte. Kell 12 mängil orkester avamarssi, ning tolle järele ilmuvad muusika saatel 6—7 in mest trikoo-pükstes paljajalu ning sammuvad uudishimuliste pilkude eest läbi jääle. Algab ümber platsi jooks; mõne ringi järele kaovad mehed polsörkides jälle kulaaridesse. Vahepeal on suur avaus hüpetorni all jääst puhastatud ning ilmuvad hüppajad. Mõni sai küll ilusasti lendhüpetega hakka-ma, kuid suurem osa hüppas omas stiilis, isegi torni kõige üllemiselt astmelt. Pärast seda hõõrumine lumega. Päeva lööknumbrit — daami ujumist jälgiti huviga. Lõpuks veel koguhüpe ja otsas oligi. See poole tunniline vabaõhu etendus ei võinudki kauem kesta, sest rahval külmetasid juba jalad. Rahvast umbes 150.

Jääpallis peeti esimest võistlust kell 2. Koh-tasid Kalev A ning garnisoni koondus. Et sõdu-rite ridades hulk Tallinna esimese klassi jõudu-sid, ennustati üldiselt Kalevi kaotust. Meeskonda-dade koosseisud:

Kalev: Pool; Zirnask — Kink; Meos — Leetsi II — Palm; Vösu — Sarap — Kalkun — Koort — Martin. Garnison: Gerretz; Loss-mann, A., — Lukin; Kabin — Erjapea — Kuk; Langer — Triumpf — Lossmann, E., — Lange — Mitt. Vahekohtunik Kle'nberg.

Esimese värava saavutab garnison. Selle järele järjest 4 Kalevil, nii et poolajal lõppedes 4:1 Kalevi ees. Ehk küll garnisonil üksikuid väljapaistvaid jõude, puudus siiski edu — puudus koostöö. Igaüks oli omaette solist. Selletõttu lonkas ka tempo.

Teise poolaja algus oli hoogsam. Sellest saavutab garnison teise värava, mis ka viimaseks jääb. Kalevil on kaunis ühtlane meeskond. Pa-rema osa moodustab kaitse. Poolkaitsese polnud küllalt heaks sidemeks edurivi ning kaitse vahel, milletõttu ka edurivi ei saanud just hiilgada. Kuid hooaja esimese võistlusena oli matsh siiski paras.

Õhtul peeti katsevõistlusi käsipallis linna esit-usmeeskondade kokkuseadmiseks Tallinna vastu. Võrkpallis A meeskonda esitas E. Akadeem. Spordiklubi koosseisus: Zimmermann — Voitk I, Normann — Karro, Pedajas — Voitk II.

B meeskond: Pekkar (NMKÜ) — Kink (Ka-lev), Roht (EASK) — Jakobson (EASK), Kit-sing (EASK) — Mägi (NMKÜ). Imelik, et mängud, mis suurtena mõeldud, alati huvituseta ja igavad on. Nii ka siin. Esimese geimi jook-

sul sai ainult mõningat ilusat momenti näha. Muidu aga alalised vead serveerimisel ning puu-dul-kud tõsted. A võitis suurema vaevata esi-mese geimi 15:8, teise 15:12, kokkuvõttes 2:0. Vahekohtunikult Uulilt oleks nõudnud vahest rohkem tõstete puhtuse jälgimist, et jälle Tallin-na minekul alalisest „lambipalavikust“ vaba-neda.

Võrkpallis naistele võit's A naiskond koos-seisus: Kriisk — Kõiv, Soosaar — Lüdimois, Kuusk — Kukemelk.

Mäng oli iseenesest kaunis äge ning kaua-kestev, kuid oma ühetoonilise tõttu igav. A võitis 2:0. Geimide vahekorrad 15:13 ja 15:6. Oleks siiski võinud olla rohkem „peaga“ mängu.

Päeva üllatusnumbriks kujunes korvpallis koh-tamine A ja B. A koosseis: kaitse Vo tk II — Mällo, edurivis Normann — Pedajas — Karro. Kõik E. Akad. Spordiklubist. — B: Jakobson (EASK) — Kitsing (EASK) — Kink (Kalev), edurivis ning kaitse N.klus (Kalev) — Tubli (Veesportklubi).

Algminutitel saavutab B ülekaalu 5:2, kuid B kaitse segaduse tõttu on Normann ja Karro kestvaalt vabad, mis neile võimaldab ka tagajärje poolaja lõpuks kruvida 29:12 enese eduks. Pärast 5 m.n. vaheaega on osad muutunud. A teeb ümberpaigutuse Kink B-st — Pedaja asemele, kuid see teeb asja veel hullemaks. Pärast vahe-tatakse uuesti ümber. Kuid seegi ei päästa ning kaugevisketega, mis hästi õnnestuvad, saavutab B poolaja ja võidu 32:10, nii et lõpptagajärjeks kujunes B võit 44:39.

Mäng iseenesest just kiire ei olnud, kuid selle eest visketerohke.

Huvitav on märkida, et vabavisketes, mida kaunis rohkesti, möö laviskamise protsent väike oli. A suuremaks nõrkuseks olid halvad visked, samuti puudusid komb natsioonid. Ainult primi-tiivse koosmänguga Karro ja Normanni vahel sündis pealetung. B-l töötas kaitse lõpupoole hästi, samuti oli Jakobsonil õnne korvvisketega. Tuleb siiski tükki tööd teha, et väärikalt Tallin-nale vastu astuda.

Korvpallimängu refereeris Uuli meeldivalt hästi, mille eest siinkohal tänu avaldada julgen.

Naistekorvpallis tarvitati esmakordselt täie-likke meesmääruisi. See muutis ka mängu palju elavamaks.

Linna A naiskonda esitas tervena Tartu tüt.gümn., koosseisus: Kuusk — Vatal — Soosaar, edurivis, kaitse Kukemelk — Miiur. B oli kombi-neeritud E. tüt.gümn. ja Akad. Spordiklubi koos-seisus: Rezold (pärast Karlson) — Kiho — Sepp, kaitse Olesk — Lüdimois.

Mäng iseenesest oli kaunis toorevõitu. Ra-

K. m.

„SPORT“

Tallinn,
Narva maant. nr. 19.
Telef. 23-00.

Soovitab suures valikus:
Kelgud igas suuruses,
uisud,
uisusaaapad,
suusad,
suusasaapad,
tõukekelgud,
jäspalli varustus,
spordikamsunid.

beldi kobaras, sest puudus kahjuks jõud pikema-tekstis söötudeks. Kuid siiski on naiskonnad are-nemisvõimulised ning energilise treeninguga võib varsti poiste tasapinnani jõuda, sest eeldusi sel-leks on.

Tagajärjed: esimene poolaeg 10:7, teine 11:4, kokkuvõttes 21:11 A naiskonna eduks.

Üldiselt võib tähendada, et mängijate klass on eelmiste aastatega võrreldes suuresti tõusnud. Kuna varemalt ainukese esitusmeeskonna kokku-seadminegi raske oli, on nüüd juba nii palju män-gijaid, et võib 3 enam-vähem ühetugevust mees-konda meesvõrkpallis esitada, samuti on ka korv-pallis teise klassi mängijad suuresti tõusnud, kuna internatsionaalid näivad vähjakäiku tegema hakkavat.

22. ja 23. korraldas s. s. Kalev Tartu maa-konna esivõistlusi tõstmises ja maadluses.

Tagajärjed maadluses: Kärbeskaalus — 1. Martinson, L., 2. Stein; sulgkaalus — 1. Volt, 2. Martinson, A., 3. Urm; kergekaalus — 1. Rei-mann, 2. Tedre, 3. Ääro; keskkaalus — 1. Zetter-mann, 2. Adof, Juh., 3. Mäg; poolraskekaalus — Voitka, Arn., 2. Kasakov, 3. Vink; raskekaalus — 1. Kangro, 2. Jaan, 3. Voitka, Ed. Rändauhinna, hõbevõõ, võitis Volt, võites muuseumis endiste aastate võitjat Martinsoni. Maadlejatel võib olümpia treeningu alata, sest treener on Tallinast juba kohal.

Tõstmises olid tagajärjed: sulgkaalus — 1. Miller, 325 kg. (52,5—60—60—62, 5—90); 2. Eg-lit 262,5 kg.; 3. Kerno 247,5 kg.; kergekaalus — 1. J. Kulpson 332,5 kg. (62,5—62,5—72,5—60—85), 2. Kraav 297,5 kg., 3. R. Kulpson 287,5 kg.; keskkaalus — 1. Kuk 407,5 kg. (65—80—82,5—77,5—102,5), 2. Sõnasson 347,5, 3. Visnapuu 330; poolraskekaalus — 1. Voitka.

Olümpia treeningu asi ei taha siiski edeneda. Puudub saal dushiga. Seda ehk saakski, kuid mis peaksi — puudub energiline korraldaja ja kallis aeg kaob. Is. Pärn käis küll Tartus, kuid temalgi näib see organiseerimene üle jõu käivat. Lähemal ajal pidi moodustatama seltsidest olümpia ettevalmistuskomitee, kuid nagu näha, ei hakka seegi veel hingitsema. Auru ja ergutust oleks vaja!
Jot Kilogramm

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02,

Soovitab talispordi hooajaks
suuski,
kelkusi,
liuraudu,
jääpalli tarbed

ja kõiki muid spordiabinõusid parimatest
kodu- ja väljamaa tehastest.
Ladus suuremal arvul spordikirjandust.